

Brief van Vader Generaal OCist voor Pinksteren 2023

“BLIJFT IN MIJN LIEFDE!”

Dierbare broeders en zusters,
met deze Pinksterbrief zou ik de meditatie willen beëindigen over de toespraak van de Paus tot ons Generaal Kapittel op 17 oktober 2022. Deze keer zou ik dieper willen ingaan op zijn uitnodiging om onze roeping te beleven binnen de grote symfonie van de Kerk.

Het hart van de Verrezene

In hoofdstuk 15 van het Evangelie volgens Johannes zegt Jezus iets buitengewoons, dat we voortdurend zouden moeten overwegen: “Zoals de Vader Mij heeft liefgehad, zo heb ook Ik u liefgehad. Blijft in mijn liefde.” (Joh 15,9)

Jezus geeft ons alles. Er kan geen grotere en mooiere gave bestaan dan bemind te worden door de Zoon zoals de Zoon bemind is door de Vader. De gave van de heilige Geest, de gave van Pinksteren, is het meedelen van deze trinitaire Liefde, die de Kerk bezielt, en die de Vader ons geeft, doorheen de Zoon.

De verrezene Christus die op de avond van Pasen in het Cenakel verschijnt, vertolkt deze gave: «Op de avond van de eerste dag van de week, toen de deuren van de verblijfplaats van de leerlingen gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: “Vrede zij u!” Na dit gezegd te hebben, toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren vervuld van vreugde toen ze de Heer zagen. Nogmaals zei Jezus tot hen: “Vrede zij u! Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik u.” Na deze woorden blies Hij over hen en zei: “Ontvangt de heilige Geest. Aan wie ge de zonden vergeeft, zijn ze vergeven, en aan wie ge ze niet vergeeft, zijn ze niet vergeven”.» (Joh 20,19-23)

Onlangs werd ik uitgenodigd om een bezinningsdag te geven voor het religieuze leven in Litouwen, in de stad Vilnius. Daar is er een kerk die dag en nacht open is voor de altijddurende aanbidding en men vereert er de eerste afbeelding van de Barmhartige Christus zoals Hij verschenen is aan de heilige Faustina Kowalska. Het is de icoon van de Verrezene, verschenen op de avond van Pasen zoals het Johannesevangelie het beschrijft. Ook onze cisterciënzer mystici hielden ervan te overwegen hoe de Heer ons vanaf het Kruis en na de Verrijzenis binnenlaat in zijn wonden die altijd open zijn, als een onuitwisbaar teken en een onuitputtelijke bron van zijn grenzeloze liefde voor ons, zondaars. In deze kerk in Vilnius ziet men hoe de Heer, die verschijnt op de avond van Pasen, voor ons aanwezig blijft, als

een bron van liefde, vreugde en vrede, en dat Hij de gave van de Parakleet uitblaast over ons en over de wereld. Jezus wacht altijd op ons, Hij lokt ons altijd naar deze bron om ook ons tot instrumenten te maken om zijn barmhartige liefde uit te stralen in de wereld.

De ogen van de bruid

Maar in de scène in het Cenakel op de avond van Pasen is het duidelijk dat heel dit mysterie onlosmakelijk verbonden is met de gemeenschap van de leerlingen en hun onderlinge eenheid. Dit begrijpen we dankzij de afwezigheid en het ongeloof van de heilige Thomas. Jezus heeft zich niet aan Thomas afzonderlijk willen tonen omdat de apostelen als eersten moeten getuigen dat de zekere vorm van de aanwezigheid van de Verrezenen de gemeenschap van de Kerk is. Het geheim om Jezus te zien en in Hem te geloven bestaat niet in de capaciteiten of kwaliteiten van een enkele persoon, maar in de bereidheid het geloof te delen met de broeders. De ogen van het geloof nemen Christus waar, tezamen met de anderen, zoals Paus Franciscus ons in herinnering bracht. Ieder van ons is, als hij de Heer wil zien, geroepen om te kijken met de blik van de Kerk, de Kerk die de ogen heeft van een bruid, vervuld van vreugde bij het zien van de Bruidegom. Zoals gebeurde op de avond van Pasen: “De leerlingen waren vervuld van vreugde toen zij de Heer zagen” (Gv 20,20). Alleen door nederig en dankbaar met deze gezamenlijke blik te kijken, beleven we het geloof met vreugde, dat wil zeggen met liefde die vol vreugde is om de Geliefde. We hangen werkelijk het geloof van de Kerk aan als dit geloof ons toelaat in Jezus de vreugde te vinden van ons hart en deze te delen met de anderen.

Ik denk hier altijd aan als ik onze broeders in Ethiopië een feestelijke liturgie zie vieren, en ze zingen en dansen vol vreugde, vaak samen met het christenvolk. Dit mocht ik onlangs nog ervaren in Mendida, waar de honderste verjaardag werd gevierd van het Lazaristenklooster dat later werd overgedragen aan de cisterciënzers. De mis heeft bijna vijf uur geduurd: een echte viering van de bruiloft van het Lam. De vreugde om de Bruidegom was heel de schoonheid van de bruid. In onze liturgie beperken we ons dikwijls tot het verzorgen van een vormelijke schoonheid, of tot het betreuren van het feit dat we deze schoonheid niet meer kunnen uitdrukken, en we vergeten dat de ware schoonheid van het menselijk gelaat de vreugde is, de glimlach, en niet de vorm. Ik zal nooit de blik vergeten van een jongen die ik enkele jaren geleden ontmoette en die heel erg misvormd was. Ik heb nooit zo'n mooi gezicht gezien omdat hij zo vol vreugde was mensen te ontmoeten. Inderdaad, het ware gelaat van de mens zit in zijn hart. “De mens kijkt naar het uiterlijk, maar de Heer naar het hart” (1 Sam 16,7).

Symfonische vreugde

De christelijke vreugde is dus altijd symfonisch. Het is een blijdschap die ieder van ons kan ervaren als we aanvaarden ons tot een instrument te maken van de grote symfonie die de heilige Geest steeds doet klinken in de Kerk.

Tijdens de audiëntie zei de Paus ons dat het gezamenlijk kijken naar Christus “een voortdurend engagement tot bekering met zich meebrengt (...) van een gemeenschap die *op zichzelf gericht* is naar een gemeenschap die *naar buiten gericht* is, in de goede zin van het woord, gastvrij en missionair. Het is de beweging die de heilige Geest in de Kerk tracht te bewerken door zijn werk in ieder lid, in iedere gemeenschap en in ieder instituut. Een beweging die teruggaat op Pinksteren, het ‘doopsel’ van de Kerk. Vervolgens heeft dezelfde Geest een grote verscheidenheid aan charismata en levensvormen doen ontstaan, een grote

‘symfonie’. De vormen zijn talrijk en onderling zeer verschillend, maar om deel uit te maken van de symfonie van de Kerk, moeten ze gehoorzamen aan deze beweging naar buiten toe. Niet een chaotisch lopen, alle richtingen uit, maar een samengaan, allen afgestemd op het ene hart van de Kerk dat de liefde is”.

Het ene hart van de Kerk is de liefde van Christus die de leerlingen verenigt en ze tegelijkertijd uitzendt: «“Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik u”. Na deze woorden blies Hij over hen en zei: “ontvangt de heilige Geest”.» (Joh 20,21-22)

De dringende noodzaak die de Paus ons heeft meegedeeld is dezelfde die Christus heeft meegedeeld aan de apostelen en dus aan de hele Kerk: onze roeping te beleven, gericht op de ene liefde die de hele mensheid omarmt.

De metafoor van de symfonie helpt ons te begrijpen hoe dit moet gebeuren, want ‘symfonie’ betekent samenklank. Dit houdt een eenheid in, maar een eenheid die uitstraalt, die weerklinkt, die zich verspreidt. In een symfonie klinken de instrumenten samen om meer klank te geven, om beter de schoonheid van de muziek uit te stralen. Ook Jezus heeft aan zijn leerlingen gevraagd zich te verenigen in het Cenakel om de heilige Geest te kunnen ontvangen, die hen dan meteen heeft uitgezonden over de hele wereld.

Hoe moet dit gebeuren voor onze gemeenschappen en voor onze Orde? Dat kunnen we alleen begrijpen als we in de eerste plaats de eenheid zoeken, de gemeenschap in het gebed en in het broederlijk samenleven, dat wat Jezus gevraagd heeft aan zijn leerlingen voor hij opsteeg naar de hemel: “Mogen allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij en Ik in U: dat ook zij in Ons mogen zijn opdat de wereld gelove dat Gij Mij gezonden hebt” (Joh 17,21). Als we gehoorzamen aan Christus, die ons vraagt één te zijn, dan zal de heilige Geest ons in staat stellen de schoonheid van het Evangelie uit te stralen in de wereld. Wie instemt met de eenheid in Christus, ontvangt van de Geest de genade van een universele liefde, de genade Christus uit te stralen in de wereld.

We moeten dankbaar zijn voor de gulheid van onze broeders trappisten van de Abdij van *Notre Dame des Neiges*, die aan onze zusters van Boulaur het klooster hebben overgedragen waar de heilige Charles de Foucauld is ingetreden en waarmee hij altijd verbonden is gebleven, de heilige van de “universele broederschap”! Laten we ons drenken met dit kostbare sap, zo dierbaar aan Paus Franciscus!

De gave van de verscheidenheid

Daarom nodigt de Paus ons uit om alle verschillen die ons eigen zijn te beleven als een uitnodiging om onze eenheid in Christus te vinden en niet in dat wat we zelf zijn.

De symfonie van de Kerk beleven wil zeggen al onze verschillen in harmonie brengen in de gemeenschap van het ene Lichaam van Christus dat de Geest tot leven wekt.

Hier loont het de moeite de toespraak van Franciscus uitgebreid te citeren en zijn nadruk op dit punt ernstig te nemen: “Zoals de Twaalf, die altijd bij Jezus waren en met Hem onderweg waren. Ze hebben zichzelf niet uitgekozen, Hij had hen uitgekozen. Het was niet altijd gemakkelijk het met elkaar eens te zijn: ze waren verschillend, ieder van hen had zijn ‘scherpe kantjes’ en zijn trots. Ook bij ons is dat zo, en ook voor ons is het niet eenvoudig eensgezind samen onderweg te zijn. En toch is er dit geschenk dat ons steeds weer verwondert en vreugde geeft: dat we zijn gemeenschap mogen zijn, zoals we zijn, niet volmaakt, niet eenvormig, neen, niet zo, maar samen-geroepen, betrokken, geroepen om samen te zijn en samen op weg te gaan achter Hem aan, onze Heer en Meester. (...)”

Om terug te keren naar het beeld – of liever naar het geluid – van de symfonie, jullie nemen je voor het grote missionaire elan van de Kerk te omhelzen, en ook de complimentariteit naar waarde te schatten tussen mannelijk en vrouwelijk, evenals het culturele verschil tussen Aziatische, Afrikaanse, Latijnsamerikaanse, Noordamerikaanse en Europese leden. Ik moedig jullie aan op deze weg, die niet gemakkelijk is, maar die ongetwijfeld een rijkdom kan zijn voor de gemeenschappen en voor de Orde. Ik dank jullie voor de inzet waarmee jullie in iedere gemeenschap afzonderlijk meewerken met de inspanning die de hele Kerk in deze zin doet: vandaag is de ervaring van de ontmoeting met het anders-zijn een teken van de tijd. Jullie bijdrage is kostbaar, bijzonder rijk, omdat jullie je, omwille van jullie contemplatieve roeping, er niet mee tevreden stellen de verschillen op een oppervlakkig niveau bij elkaar te brengen, maar jullie beleven ze ook op het vlak van de innerlijkheid, van het gebed, van de geestelijke dialoog. En dit verrijkt de ‘symfonie’ met diepere en vruchtbaardere resonanties.”

De Paus herinnert ons eraan dat de verschillen op het vlak van natuur, van geslacht, van cultuur, van ras, van temperament, van smaak, maar ook van genade en van charisma, niet uitgewist kunnen worden. Want in deze verschillen wil Jezus, die ons uitgekozen en geroepen heeft om samen te leven, ons zijn stem laten horen die ons roept tot de gemeenschap in zijn gekruisigde liefde. Het anders-zijn zorgt ervoor dat ik instinctief mijn broeder of zuster ervaar als ver van mij, maar in werkelijkheid is het een oproep van Christus die ons uitnodigt om dieper deel te hebben aan de liefde van zijn Hart.

We moeten toegeven dat we vaak geneigd zijn om onze onderlinge verschillen af te vlakken om elkaar niet te storen. In feite zouden we willen dat iedereen zich zou aanpassen aan wat we zelf goed en aangenaam vinden, op alle vlakken: ideeën, religieuze gevoeligheid, de manier waarop we het leven en onze roeping opvatten enz. We vergeten dat er achter de verschillen tussen de leerlingen van Christus wegen en bruggen verborgen zitten waarvan Christus ons roept om ze te gaan of te bouwen om inniger verbonden te zijn met Hem, om Hem van nabij te volgen, om Hem samen te volgen. De Paus nodigt ons uit om dit op een diep niveau te beleven. Hij herinnert er ons aan dat contemplatief zijn niet betekent vluchten voor de anderen, maar wel de relaties beleven met de diepte van hart en van liefde die Christus in ons uitstort door ons zijn Geest te schenken. Hoeveel gemeenschappen zijn er verdeeld, of erger nog, beleven relaties in onverschilligheid, omdat ze bang zijn om de weg te gaan naar het hart van Christus, die iedere broeder of zuster is voor elk van ons!

Wat een mysterie te bedenken dat Christus een persoonlijke vriend is van ieder schepsel, dat voor Hem iedere leerling “geliefde leerling” is, dat Christus zijn bloed vergoten heeft voor iedere mens! Misschien zouden we aan de Geest moeten vragen ons in de eerste plaats de voorkeurliefde te openbaren van Jezus voor iedere broeder of zuster met wie we samenleven, vooral als we ze niet sympathiek vinden.

De eerste noten van de hoop

Velen van ons kunnen zich afvragen: “Ja, het is mooi te spreken over de symfonie van de gemeenschap. Maar in de gemeenschappen en in de situaties waarin we tot het uiterste gereduceerd zijn, hoe kunnen we daar een symfonie doen klinken die de vreugde en de schoonheid van Christus uitstraalt?”

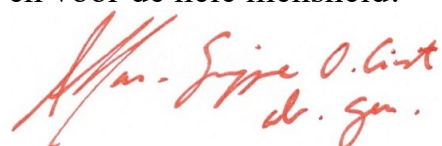
Misschien is het precies omdat ook ik me vaak deze vragen stel in verband met mezelf of met de gemeenschappen die ik bezoek en begeleid, dat ik in de liturgie bijzonder getroffen werd door een lezing uit de Handelingen van de Apostelen waarin het gaat over de opsluiting

van Paulus en Silas te Filippi (cfr. Hnd 16,22-34). Het volk had zich tegen hen gekeerd en de magistraten hadden hen stokslagen laten toedienen en vervolgens hadden ze hen in de gevangenis geworpen en hun voeten in het blok gesloten. Het is moeilijk zich een fysieke of morele situatie voor te stellen die meer ontmoedigend is dan deze. Wie weet hoeveel pijn ze hadden in al hun ledematen door de stokslagen, door de wonden aangebracht op hun naakte huid! Wie weet welke erbarmelijke hygiënische omstandigheden er heersten in die gevangenis! Wie weet wat voor een louche gezelschap de andere gevangenen waren!

Maar precies vanuit de diepte van deze menselijkerwijs absolute miserie beginnen Paulus en Silas hymnen te zingen tot God. Ze zetten een heilige symfonie in. Ze zijn niet bij de pakken blijven neerzitten en jammeren over hun situatie en hun toestand, over hun wonden en over hun onrechtvaardige behandeling. Ze hebben er ook niet aan gedacht toe te geven aan een welverdiende rust. Ze zijn begonnen samen te zingen en te bidden midden in de nacht. Ik stel me voor dat de kwaliteit van hun gezang niet geweldig zal geweest zijn. En toch, hun medegevangenen, vermoedelijk mensen met een zeer beperkte muzikale en religieuze cultuur, zijn niet begonnen vloeken en schreeuwen dat ze moesten ophouden hun slaap te verstoren. “Rond middernacht waren Paulus en Silas in gebed en zongen Gods lof, terwijl de gevangenen naar hen luisterden” (Hnd 16,25). Het gezang van de twee leerlingen trekt hun gezellen aan, het trekt hun ruwe harten aan, harten die zwaar zijn van de ondeugden en gekweld door wie weet welke wroeging. In hen ontwaakt het menselijke hart dat gemaakt is voor God, gemaakt voor de liefde, voor de zuiverheid, de vrede, het goede, de vriendschap. Ook zonder zelf te zingen, voegen hun harten zich bij de symfonie van de twee christelijke broeders die op zo’n gewelddadige manier bij hen geworpen zijn om hun trieste situatie te delen. Het vervolg van het verhaal – de aardbeving die alle gevangenen losmaakt en de deuren opent, de bekering en het doopsel van de gevangenisbewaker die christen wordt met heel zijn familie, de feestelijke, en vermoedelijk ook eucharistische maaltijd – is niets anders dan het verder klinken van de symfonie die ingezet was door de twee apostelen als ze simpelweg samen zijn beginnen zingen in het duister van die vreselijke nacht. Maar in het hart van de gevangenen, dat ingenomen werd door het christelijke gezang, is reeds heel de mensheid aanwezig waarvoor Christus het Evangelie is komen brengen. Op het moment dat die gevangenen zijn beginnen luisteren naar Paulus en Silas, had de zending van de twee apostelen reeds de uiteinden van de aarde en van de geschiedenis bereikt. Want deze uiteinden zitten in het hart van ons, zondaars, voor wie Christus is gekomen om ons te beminnen en te redden, en ons tot bij de Vader te brengen.

Zie, het volstaat om, zoals Paulus en Silas, het gebed en de lof van God in te zetten en broederlijk met elkaar te delen, om een symfonie in te zetten die de uiteinden van de aarde bereikt. Dat is de ware en de eeuwige vruchtbaarheid van ons leven en van onze roeping. Dat is wat, zoals Paus Franciscus zei, «de “symfonie” verrijkt met diepere en meer vruchtbare resonanties.»

Vragen we deze gave aan de heilige Geest, in verbondenheid met Maria en de leerlingen in het Cenakel, om een nieuwe een hoopvolle vruchtbaarheid te vinden in de beleving van onze roeping en zending in de Kerk en voor de hele mensheid!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori OCist